

Z Sojmu.

Na posiedżaniach Sojmu, jakija adbywalisia ad 29. V. da 2. VI., znachodzilisja na paradku dnia sprawy biudżetnyja. U sprawie biudżetu dla Ministertwa Aświety i Wyznańniau Rełihiynych pramaŭlaŭ pasol Karuza, wyświatlajućy stan bielaruskaha školnictwa, pramowu katoraha źmiaščajem całkom. Paśla pramowy pasła Karuzy ministar Dabrucki wyjaśnił, što ŭrad znachodzicca na ślachu zdawoleńnia patreb bielaruskaha žyćcia ŭ halinie školnictwa. U hetym kirunku stwaracca wučycielskija kursy, tumačacca na bielaruskiju mowu padručniki i što ŭ astatnija časy pry Wilenskaj Kuratoryi školnaha wokruhu stworana specyjalnaja komisija, katoraja ma je ŭręhulawać sprawy bielaruskaha školnictwa na ziemiach Zachodniaj Bielarusi. Ale jak nam wiadoma, dyk heta tolki slowy. U časie henych posiedżańniau Bielaruski Pasolski Klub pa inicyjatywie pasła Karuzy ŭnios na razhlad Sojmu prapazycyju ŭ sprawie chutkaj pomac̆y paciarpieŭšym ad bury i nawalnicy u Wajawodztwach Wilenskim i Nawahradzkim z damahańniem, kab ŭrad łapamoh budaŭlanym materjałam na adbudowu źniščanych buraj budynkaŭ, kab wyznaćyŭ specyjalny kredyt na zakup źniščanaha żywoha inwentara, kab dastarcyŭ zboża na pasiewy wybitych hradam abšaraŭ, kab daŭ dapamohu hrašowuju siemjam znachodziccam ŭ ciahłym pałażeńni.

Z bielaruskaha žyćcia.

Z Bielarusi pad Połščaj.

Užo pačynajecca 3.VI siol. h. u Nawahradku arystawany pasol Stahanowič. Treba adznaćyć, što Sojm nia ŭstrymaŭ sudowaha śledztwa pasła Stahanowiča z Biel. Pas. Klubu „Zmahańnia“.

Kanfiskata. Pa zahadu Haradzko-ha Starasty na m. Wilniu 3.VI. s. h. skanfiskawany № 1 „Zara Pracy“ za artykuł „Ich asudziłi“ i № 2 z 8.VI. za artykuł „Spakoj i wajna“ i z sudoŭ. Redaktor hazety paciahnieny da sudowaj adkaznaści.

Asud redaktara „Sialanskaj Ni-

wy“ hram. Hierasimčuka. 4.VI.28, Wilenski Akružny Sud zasudził redaktara Hierasimčuka na 2 miesiacy wastrohu za artykuł „Pieršaje bielaruskaje sojmawaje pradstaŭnictwa“, jaki byŭ nadrukawany ŭ „Sial. Niwie“ № 92 za 1927 h. Hety numer hazety skanfiskawany.

Bielaruskija pasły Haŭrylik i Wałynieć ŭ Wilni supolna z „Polskaj Partyjaj Sacyjalistyčnaj Lewica“ 3.VI.28 rabili sprawadzaŭčaje wieča dla robotnikaŭ miesta Wilni, z swajej Sojmawaj pracy. Cikawa, čamu henija pasły, jakija prajšli ŭ Sojm sialanskimi hałasami, robiac̆ sprawadzaŭcy pierad robotnikami m. Wilni, a nia pierad swaimi wybarščykami, jakich intaresy jany abiacali pierad wybarami baranić.

Lik daktaroŭ Bielarusau pawialičwajecca. U subotu 10 čerwienia s. h. na Wilenskim Uniwersytecie adbylasia ŭračystaść — promocja na doktora hr. Hrabinskaha Balesława, siabru Biel. Stud. Sajuzu ŭ Wilni, i siabru Centr. Kamitetu Biel. Chryśc. Demokracji.

Hr. Hrabinski pa skančeńni Ŭniwersytetu atrymaŭ tytul doktora ŭsich lekarskich nawukaŭ.

Nowamu Doktoru naša Redakcyja na hetym miescy składa je ščyraje pažadanie — plodnaj i karysnej pracy ŭ swajej i ŭ ahalna bielaruskaj halinie.

Z Radawaj Bielarusi.

Ziamielnaje ŭparadkawańnie. U pačatku traŭnia siol. h., jak pawiedamlaje „Sawieckaja Bielaruś“, na ŭsiej terytoryi Radawaj Bielarusi raspačalisia raboty ziamielnaha ŭparadkawańnia. U pieršuju čarhu prawodzicca ziamielnaje ŭparadkawańnie kalektyŭnych haspadaraka. Rabota henaja ma je prawodzicca chutka, kab sioleta wosieniaj mahli pasiejać žyta. U druhuju čarhu majucca prawodzić takuju-ž rabotu ŭ pasiołkach, a paśla užo ŭ wioskach i chutarach. Jak bačymo, dyk zworočwajecca ŭwaha bołš na haspadarawańnie kalektyŭnaje.

U Babrujskaj akruzie znachodzicca užo 6,373 dziesiaciny ziamli ŭ waładańni Žydoŭ kalanistaŭ.

Wilenskim Akružnym Sudom na 6.VI.28. u Brasławie, byla wyznačana sprawa prociŭ ks. W. Šutowiča, jaki abwinajecca za bielaruskiju dziejność na ziemiach Brasławskaha paw. Z pryčyny niajaŭki prakurorskich świadkaŭ Sud adložany.

Wodhuki sudu nad „Hramadoj“.

Demanstracyja z pryčyny prysudu nad „Hramadoj“. Wiestka ab prysudzie ŭ sprawie „Hramady“ zrabila ŭ Miensku i na ŭsiej terytoryi Radawaj Bielarusi wialikaje ŭražańnie. U dzień 23.V. siol. h. na ŭradawych budyninach u znak pratestu byli wywiešany čornyja ściahi z partretami hałounych zasudžanych u sprawie „Hramady“. Na budyninie Hienaralnah Praf. Sajuzu byŭ wywiešany čyrwony ściah pakryty žalobnaj krepaj. Na placach miesta Mienska adbylisia mitynh. Usiudy wyniesieny pratestacyjnyja rezalucyji. Jak pišuć hazety, Rada Narodnych Kamisaraŭ Radawaj Bielarusi ma je žwiarnucca da Narodnaha Kamisaryjatu Spraŭ Zahraničnych z prošaj adpawiednych zachadaŭ u kirunku wymieny zasudžanych wiaźniaŭ „Hramady“.

Kanfidenta (syščyka) uniawińniłi. Adzin z świadkaŭ u sudzie nad „Hramadoj“ Franciśak Hłuśyn hawaryŭ ab dziejności abwinawačanaha Miatły.

Hłuśyn byŭ zasudžany Wilenskim Akružnym Sudom zhodna 129 art. K. K. za antydziaŭžaŭnuju dziejność na 3 hady ciahłaka wastrohu.

U časie daprosu i wočnaj staŭki z kam. Kubarskim wyjšla jak šyla z miaška, što Hłuśyn byŭ kanfidentam.

29.V. s. h. u Apelacyjnym Sudzie razhladałasia sprawa Hłuśyna, zasudžanaha Akružnym Sudom na 3 hady ciahłakaj turmy. Razhledziŭszy sprawu, Apelacyjny Sud pryznaŭ, što Hłuśyn jak kanfident palicyi, zmušany byŭ nia raz wystupać, dzieła čaho ŭ dziejności jaho niama ničoha prastupnaha i prysud Akružnaha Sudu — 3 hady ciahłakaj turmy — skasawaŭ. Takim čynam Hłuśyn znachodzicca na swabodzie i ma je pole da dalejšaj dziejności.

Iznoŭ wiasna...

Ciša, spakoj ŭ duży zapanawali, Byccam prašli niawierja zloha chwili. Iznoŭ wakoł siniejućyja dali
Maim wačam prywolle, prastor adkryli.
Iznoŭ wiasna, chacia ŭwakoła bury...
Siadžu na przybzie, ruki adhrawaju,
Čakaju sonca, radasnej łazury
I z lohkim sercam kryŭdy prapuskaju.
Z hary niawidny žaŭranak mnie trelić,
Ab čym, sławami nie mahu skazaci,
Dy pieśnia nowaja dušu wiasielić,
Mnie dobra tak ŭ majoj ubohaj chacil
Choć sił żywije ledź tolki palawina,
Dy mocny ja spakojem tak žadanym,
Wiasna miż bur mnie siańnia nie
[nawina,
Nia dziwić užo byćciom swaim nia-
[znany.
Michalski.

Z Niezależnej Litwy.

Wodhuki polskaj noty. Z pryčyny noty polskaha ministra zahraničnych spraŭ Zaleskaha da premjera Litoŭskaha Waldemarasa, u jakoj haworycca ab Wilni. „Lietuvas Aidas“ ščiardžaje, što Wilnia, jak stalica Litwy, znachodzicca ŭ akcie abwieščanija Litoŭskaj niezaleźności. Nowaja Kanstytucyja tolki pačwiardžaje istnajućy stan da hetaj pary. Fakt akupacyi Wilensčyny, jak kaža „Liet. Aidas“ nie stwaraje nowaha praŭnaha pałażeńnia. Dzieła taho nota polskaja jość biezpadaŭnaj, tymbolej, što i Rada Lihi Narodaŭ u swajoj rezalucyji (przyniataj ŭ śnieźni) pryzna je wilenskuju sprawu spornaj.

Z Połšcy.

U sprawie Wilni, abjaŭlenaj stalicaj Litwy, polski Minister Spraŭ Zahraničnych Zaleski 3.VI.28 wysłaŭ da Litoŭskaha premjera Waldemarasa notu, u jakoj miż inšym haworycca tak: „urad polski ŭwaža je zrabieć u kanstytucyji litoŭskaj dziaŭstawy papraŭku, jakaja narušaje niatykalność terytoryi polskaj“, a dalej u hetaj nocie haworycca, što zabawiazańnie polskaha ŭradu šanawać niatykalność respubliki litoŭskaj kładzie abawiazak na ŭrad litoŭski datasawacca takža da hetaha.

Uladysłaŭ Kazłoŭščyk.

Ab fizyčnym wychawańni ŭ Bielarusau.

(Hladzi „Biel. Krynicu Nr. 33)

Peŭnaja historyja ŭsich sławianskich narodaŭ pačynajecca tolki ad paławiny 9-ha stahodździa. Hety čas užo zastaje našych prabačkoŭ Krywičoŭ na dawoli vysokaj stupieni hramadzka-ha raźwićcia: jany užo mieli tady swaich kniazioŭ, swaje harady; ustawadaŭčaj uladaj byŭ ŭ ich wieča Krywičy užo tady sposobam arhanizawany ładzili ihryščy, jakim pašwiačali wialikuju ŭwahu, tak što nawat hetym nie padabalisia kijeŭskamu letapiscu, jaki, apisywajućy našych prabačkoŭ, hetak ab ich kaža: „Живяху в лесі, якжж всякій зверь, ядуше все нечисто, и срамословие в них предотцы и пред сьохами; и брацы не бываху в них, во игрища между селы...“ (Ігнатоўскі, Кароткі нарыс гісторыі Беларусі).

Widać z hetaj letapisi, što pisaŭ jaje manach, jakomu pahanskija zwyčai našych prabačkoŭ wielmi nie padabalisia.

Pišućy „ядуше все нечисто“ napeŭna mieŭ na ŭwazie chryścijanski post, jakoha, jak pahanie, Krywičy nia meli; „и брацы не бываху“ — wiadoma, jak pahanie, nia brali chryścijanskich ślubaŭ, a tolki pawodle swaich pahanskich zwyčajaŭ. Najhałau-niejšaje nam toje, što letapisiec kaža pra ihryščy, jakija tady užo byli „между селы“. Heta jość peŭnym historyčnym faktam, što našy prabački Krywičy adbywali ihryščy nia tolki siamjoj, abo małymi hramadam, ale nawat wioska z wioskaj. Heta iznoŭ świadčyć, što užo tady byŭ ŭ hetym kirunku peŭnaja arhanizacyja.

Praŭdapadobna mierylisia hetkim sposobam siły pamiż žycharami susiednich wiosak. Trudna, pakul što jašče, čwierdzić, jaki byŭ źmiest henych ihryščoŭ, ale možna bołš-mienš praŭdapadobna ka-zać, što byŭ jon padobny da źmiestu ihraŭ inšych narodaŭ, jak napr. Hrekaŭ; tym baje, što našyja prabački meli mahčymaść spatykacca amal nia z usim tahačasnym kulturnym światam, a Hreki nahuŭ meli ŭplyŭ na Krywičoŭ i saŭsim mahčyma, što staraja krywickaja pahanskija ihryščy meli što-niebudz z tradycyjaŭ hreckich Olimpijskich ihraŭ.

Što na Bielarusau mieła ŭplyŭ kultura siarednia-azijackich narodaŭ, pieradusim Hrekaŭ i Persaŭ, heta dakazywajuć manety henych narodaŭ, znachodziccyja na našych ziemiach. Tym baje, što „miascami Sławianie żyli ŭ Makiedonii i ŭ Hrecy“ (И Белярминьовъ. Елементарный курсъ всеобщей истории), dyk mahli pieraniać niekatoryja zwyčai ad Hrekaŭ. Z apawidańnia ab cudach św. Dzimitra Sałunskaha widać, što časć Dryhwičoŭ žyla ŭ VII stahodździ ŭ Makiedonii. Pieršyja wiestki ab Połackich Krywičach majemo ŭ Skandynaŭskich wajen-nych pieśniach „Saggach“, u jakich apiawajecca niejki Połacki kniaz VIII-ha stahodździa.

Našyja prabački meli mahčymaść spatykacca i wučycca karysnych rečaŭ, nia tolki ad Hrekaŭ, ale amal nie ad usiaho tahačasnaha kulturnaha światu. Heta bylo dzieła taho, što praz Bielaruś prachodziŭ hetak zwany wialiki handlowy wodny ślach iz „Вораг в Греки“ i to wažnaja jaho častka, bo wodny ślach pierarywaŭsia jak raz na Bielarusi: pamiż Dniaprom i Zachodniaj Dźwinoju, a taksama pamiż Dźwinoj i Łowaćciŭ byli tak zw. wolaki. Tut tawary treba bylo pieraładowywać „wałacy“ pa sušy. Hetkim sposobam tut tawar na niejki čas zatrymliwaŭsia, a razam z im zatrymliwalisia i ludzi, wiozšyja tawar. Hetyja ludzi siabrawali z našymi prabačkami i rabili na ich upłyŭ.

Letapisiec hetak apisaŭ toj handlowy wodny ślach:

„Бе путь из Варяг в Греки и в Греки по Днепру, и верх Днепра волок до Ловоти, и по Ловоти вниги в Ильмень озеро великое Нево, и того озера внидет устье в море Варяжское, и по тому морю ити до Рима, а от Рима прити по тому же морю ко Царю - городу, а от Царя - города прити в Понт-море, в него-ж втечет Днепр река“. (Ігнатоўскі, Кароткі нарыс гісторыі Беларусі).

Jak bačym z hetaha, dyk Bielarusy mahli spatykacca z narodami skandynaŭskimi, z Hrekami, Rymlanami i nahuŭ z usim tahačasnym handlowym i kulturnym światam.

Z usiaho skazanaha možna zrabieć wywad, što našyja prabački, datyčna sw ich ihraŭ i druhich światych pahanskich abrađaŭ, meli tradycyji z uplywam tradycyjaŭ hreckich Olimpijskich ihraŭ.

Dzieła hetaha možam kazać, što da pryniaćcia chryścijanstwa Krywickija zwyčai i relihiynija i sia-

miejnyja światkawańni i abraady byli karyсны z boku fizyčnaha wychawańnia. Padčas henych abcho-daŭ, światkawańniaŭ kožny moh papisywacca swajej siłaj i sprytam. Takija papisy byli nia tolki pamiż adzinkami, ale nawat „miežu siely“, jak kaža letapisiec.

Z henymi, karysnymi z boku fizyčnaha wychawańnia, pahanskimi zwyčajami chryścijanskaje duchawienstwa doŭha jašče paśla pryniaćcia chryścijanstwa zmahalaśia, musiaćy adnak niekatoryja pahanskija zwyčai pahadzić z chryścijanstwam. Bie-rućy pad uwahu ŭsio wyšej skazana je i toje, što tahačasnaje žyćcio prymušała našych prarodzičaŭ da palawańnia na dzikich žwiaroŭ, da ławieńnia ryby i h. p., arhanizm ich mieŭ dawoli ruchu i fizyčna byŭ dobra wyrablenny.

Paśla pryniaćcia chryścijanstwa našyja prarodzičy pačali patrochu pakidać swaje tradycyjnija pahanskija zwyčai, chacia heta jšo wielmi pawolna i ciahłak. Takija ihryščy „miežu siely“ praŭdapadobna nia tak chutka mahli pajści ŭ niapamiac̆, nia hle-dziać na toje, što byli ŭwažany praz chryścijan-skich manachaŭ za niepatrebnuju i blaħuju reč, jak naprykład toj kijeŭski letapisiec, apisywajućy našych prabačkoŭ. Nia hledziaćy na ŭsio heta, šmat pahanskich zwyčajaŭ, karysnych z boku fizyčnaha raźwićcia arhanizmu, zachawałasia i ŭ chryścijanskija časy, zmianiajućy tolki swajo značėńnie, naprykład: skoki, hulni i ihry na Kupalle i h. p.

Ad pryniaćcia chryścijanstwa, jakoje ŭ peŭnaj miery tarmaziła kultura ciela, aŭ da XIII stahodździa našyja prabački musili wiaści amal nie pastajan-nyja wojny to z Litwinami, to z Łatyšami, Naŭharodcam i Niemcam; ad 1054 da 1197 roku z Kijewam, a pad kaniec XII stahodździa Pałacaŭ pačynaje cisnuć iznoŭ Litwa. Hetyja pastajannyja wojny nie dawali našym prarodzičam času na kultaŭskaje žyćcio. Wojny prymušaŭ ich da praktykoŭki aružžam i da žyćcia poŭnaha niawyhod i hartu. Heta spryjała fizyčnamu raźwićciu tahačasnaha hramadzianstwa, bo daŭniejšyja wojny prawadzilisia nia tak jak ciapier. Tady treba bylo mierycca plačo ŭ plačo z nieprzy-jacielam, rubajućy jaho miačom, abo siakieraj, abo nawat tym, što papadzie pad ruku. Kwoly i nia sprytny čalawiek nia moh iści na wajnu.

Našy prarodzičy wiedali i weryli łacinskaj prykazcy: „ŭ zdarowym cieľe — zdarowy duch“. Heta možam my dahadywacca na asnowie staroj kry-

Z zagranicy.

Bunt biezrobotnych u Maskwie.

Jak piśuć hazety, przybyłyja z prawincji u Maskwu biezrobotnyja sabralisia na placu giełdy pracy u liku 5 tysiać čaławiek, dzie čakali raboty. Milicyja probawała biezrobotnych razahnać, kažućy żjawicca na druhi dzień na plac. Biezrobotnyja napali na milicyju i niekalkich milicyjantaŭ ranili.

Dla razhladu hetaha nieparazumieńnia ŭtworana specyjalnaja komisija, jakaja prawodzić u hetaj sprawie śledztwa.

Bojka za Pekin (Kitaj). Zabitych u adnoj bitwie 6000 żaŭnieraŭ. Bai pad Pekinam adbywajucca z nadzwyczajnaj zaŭziataścij. U nastupieńni na Pekin biare ŭdział bolš 100.000 żaŭnieraŭ armii hien. Čan Kaj-Šeka i Fenga. U bitwie na linii Pekin — Pukon zabitych z abudwych bakoŭ bolš 6.000 żaŭnieraŭ.

Pasiedźańnie Lihi Narodaŭ. U Żenewie 4.VI.28 raspačalisia pasiedźańni Lihi Narodaŭ. Na paradku dziennym miż inšymi sprawami znachodzićca i sprawa Litoŭska-Polskaha sporu. Premier Waldemar, jak pawiedamlaŭe Polskaja Ahiencyja Telehraficzna, mieŭ hutarku z pradžaŭnikami miżnarodnaj presy, u jakoj skazaŭ, što Wilnia była abjaŭlena stalicaŭ Litwy u pieršaj kanstytucyji litoŭskaj u 1918 h., a tak-ža traktat (dahawor) Suwalski tak-sama pryznaŭe Wilniu Litwie, a pastanowa Rady Ambasadoraŭ z 1923 h., jakaja pryznaŭe Wilniu Polšcy, Litwu nie abawiezywaje, bo Litwa nie podpisała Wersalskaha traktatu (dahaworu). Premier Waldemar u henaj hutarcy tak-sama skazaŭ, što astatniaja polskaja nota nie zastala jaho u Koŭnie, a paznajomiŭsia z joj u Berlinie, dzieła hetaha adkaz na jaje daść, jak wierniecca u Koŭnu. Miż inšym premier Waldemar skazaŭ, što hałasawańnia u Wilenskim wokruzie, prawiedzienaha polskimi ŭladami, Liha Narodaŭ nie pryznała. Jak bačym, dyk ab sprawie Wilni prychodzićca paważna dumać Eŭropie.

Francuskija sacyjalisty — praciŭniki bałšawikoŭ. Ka thres francuskaj

Kali j jakaja budzie pahoda?

Darma było-b tut hawaryć ab tym, jak waŭnym dla ziemlaroba jość wiedać napierad, jakaja budzie pahoda. I adnak-ža ŭwieś rozum ludzki (nawuka) dahetul nia zmohsia ni na što bolš, jak tolki na przybliŭnaŭe adhadawanie, i to: 1) dla blizkaj tolki wakolicy i 2) na adzin, najwyŭziej dwa dni napierad. Jasna zhetul, što ŭsiakija „praroctwy kalendarnyje“ ab pahodzie majuć canu tolki u ludziej abo lohkawiernych, abo sprawy niaświedamych.

Ale jak-ža heta reč pradžaŭlajacca sapraŭdy? Woś-ža u ludziej, a chiba ŭžo i u nas na Bielarusi, nie adzin karystajacca z usluhaŭ radja, jakoje što-dzień apawiaŭŭaje pahodu na najbliŭziejy čas. Treba skazać, što na siahońnia heta najlepšy sposab raspaznawać pahodu. A heta tamu, što u radjo padajucca wiestki z meteorolohičnych instytutuŭ, u katorych jość usio pryładździe dzieła raspaznawańnia pahody napierad, dy što u takich instytutach pracujuć ludzi swoj fach znajućcyja, a pamyłka koŭnamu moŭa prytapicca.

Pry siańniaŭnich abstawinach, kali nia koŭnamu jšče u nas radjo bywaje dastupnym, raz — dzieła taho, što jano abśluhoŭwajacca čuŭoj dla nas niezrazumielaŭ mowaj, a taksama i dzieła swajej jašče daraŭny, treba tut uspomić ab tych przyrodnich ŭjawieščach, katoryja sami pa sabie dajuć uŭžo przybliŭnuju mahčymaść pradžaŭć pahodu napierad. Warta pry hetym zaznaćć, što ŭsie h. zw. „nawukowyja“ adhadawanie pahody asnoŭwajucca ni na čym inšym, jak tolki na tym-ža samym sačeńni za przyrodnymi ŭjawieščami. Zrazumiela, što pry hetym toj budzie lepš adhadawać pahodu, chto budzie ŭważniejšy, dy chto da hetaha maje, jak kažuć, „żyłku“.

U nastupnym padamoni niekalki takich przyrodnich znakaŭ, jakija waro-

sacyjalistyčnej partyi adnahałosna (z wyniatkam dwuch) pryniaŭ rezalucyju, što partyja budzie zmahacca z bałšawizmam, adnak u hetym zmahańni nia budzie lučycca z inšymi partyjami.

żać pahodu. Nowaha pry hetym mała, bolšaść našamu ziemlarobu wiadoma. I zadaća hetych radkoŭ nia u tym, kab padaŭać niešta nowaje, a chutčej u tym, kab wiadomyja ŭžo rečy sabrać u adno cełaje i na ich ŭziarnuć naleŭnuju ŭwahu.

I tak: dzieła adhadawania pahody napierad treba sačyć haloŭnym čynam za:

1. uschodam i zachodam sonca,
2. pływiciom chmaraŭ i ichnymi formami,
3. kirunkam i siłaj wietru,
4. zaroj pry ŭschodzie i zachodzie sonca, dy
5. za ŭsim astatnim, što kruhom dziejacca.

Hetak:

1. Pry biazwietranaj noćy, małym wietryku pry ŭschodzie sonca, silniejšym kala pałudnia i ścichajućym na wiečar — možna čakać na druhi dzień dobruju pahodu.

2. Pry silniejšym wietry trywajućym ceły dzień (i noć) možna spadziewacca, što pa ŭspakajeńni wietru budzie doŭdŭ.

3. Chmary ŭbirajućyjasia praz dzień i na wiečar raspływajućyjasia waroŭać na druhi dzień pahodu; kali-ż nie raspływajucca, — budzie doŭdŭ.

4. Praz dzień trywajućyja drobnyja chmary („barančyki“), na wiečar pieramieniajućyjasia u wialikija hrubyja tućy — waroŭać buru.

5. Padwojnyja chmary nad saboj waroŭać niepahodu.

6. Čysty kruhazor na ranicy, małyja chmarki pa 10-aj hadzinie, u pałudzień pieramieniajućyjasia u paasobnyja raskidanyja „hramady, da wiečara niknućyja, — waroŭać na druhi dzień pahodu.

7. ŭbirajućyjasia ŭžo pierad pałudniem kućy chmaraŭ z rasčachranymi bierahami (krajami) waroŭać na pośleabiedździe zwyčajna buru, asabliwa u haračyniu.

8. Kali z małych, praz noć utwaryŭšychsia chmaraŭ paćnie na ranicy trochu lić, zwyčajna doŭha heta nie patrywaje i ŭžo kala hadziny adzinacataj wypahadzicca.

9. Kali z wialikich chmaraŭ adlučajucca chmarki małyja ŭsialakich formaŭ, znača heta przybliŭnie buri.

10. Čutny z daloku zwon, चाह्निक i h. d. waroŭać nabliŭajućyjasia doŭdŭ.

11. Tuman, ŭnikajućy pry ŭschodzie sonca, waroŭać pahodu; kali-ż padymajacca u wierch, — budzie doŭdŭ.

12. Wyrazny kruhazor dnom (widacca jasna dalokija pradmiety, jak les, wioska i h. d.), dy jasna miħajućyja zorki u noćy waroŭać taksama nabliŭajućyjasia doŭdŭ, abo naahŭ niejkuju wopadź.

13. „Para“ z lesu, dy hor znača taksama doŭdŭ.

14. Silnaja rasa na ranicy — pahoda.

15. Zachod sonca u chmarach — doŭdŭ.

16. Čyrwonaja wiačernaia zara — wietrana.

17. Sierabrysta šery bliskućy kruh na niebaschile biaz wostrych hranic pa zachodzie sonca — waroŭać trywajuju pahodu.

18. Kali ŭwiečary pry ziamli znač-na zimniej, čymsia u pawietry na wyšyni dwuch metraŭ (wyšynia siaredniaha čaławieka z padniataj rukoj), — budzie pahoda.

19. Niespakojnaje latańnie kasoŭ (kos — ptuška) z krykam „sip-sip“ znača žmieniu pahody.

20. Piewień piaućy na ranicy — waroŭać pahodu, uwiečary — najčastej doŭdŭ.

Ad. Klimovič.

Usiačyna.

Hien. Nobile jaki adprawiŭsia da paŭnočnaha polusa, ciapier znachodzićca na wyspie Franciška Jazepa. Z Maskwy pawiedamlajuć, što aproč telehramy radjowaj, jakuju zlawiŭ radjo-amatar u Wazniesiensku, wysłanuju radjonadaŭčaj stancyjaj „Italija“ praz hien. Nobile, radjowaja stancyja u Obdorsku taksama atrymała takuju telehramu; z Murmazli taksama paćwiardŭajuć, što „Italija“ znachodzićca na wyspie „Fr. Jazepa“. Dziakujućy radjo świet wiedaje, dzie znachodzićca ciapier hien. Nobile i možna być peŭnym, što nie pazwolić zahinuć, bo wiadoma, dzie šukać.

wickaj piśmiennaści. Naprykład kniha z 1095 hodu „Діоптра“. Heta jość paema, złożanaja z piaci kniħ, abo „słoŭ“, u jakoj hutaryć wieršam ab dahmatyčnych i maralnych sprawach duŭa z ciełam i takim sposabam, što cieła ŭjaŭlajacca wučycielem duŭy. U kancy kniħi jość prypiska: „Сію кнѣгу написалъ Филипъ (п) философъ во градѣ Смоленскѣ 6603 г. (1095)“. Pisaŭ hetu knihu Filip pa prośbie swajho duchoŭnaha ajca Kalinina, jaki tak-sama żyu u Smalenskaj ziamli (B. Ластоŭскі. Гісторыя Беларускай (Крыўскай) кнѣгі). Z hetaj paemy wychodzić, što cieła jość wučycielem duŭy, ci jnakš kažućy, duŭa jość zaleŭna ad cieła. Kali jano budzie zdarowaje, dyk budzie zdarowaje i duŭa.

Moŭna dumać, što taki pahlad starakrywicki piśmiennik Filip mieŭ wyrableny pad upływam hreckich tradycyjnich ideałaŭ fizyčnaha wychawańnia. „Діоптра“ ciešyлася u nas wialikaj papularnaścju, ab čym świedčać pieradruki jaje: u Jeŭji (1612, 1642), u Wilni (1642), u Kutejnie (1657 — 1654), u Mahilowie (1698), u Čarniħawie (1705). (B. Ластоŭскі. Гісторыя Беларускай (Крыўскай) кнѣгі). Pad upływam „Діоптры“ tahačasnaŭe hramadźianstwa, mieŭšaje tady jašče šmat pahanskich tradycyjaŭ, ŭziartala bolš uwahi na swajo cieła.

Chryścijanstwa, pieradusim jaho ascetyčny kirunak, pačalo wyciskać tradycyjnaja pahanskijahiryščy, charawody i inšyja abrađy, upływajućyja karysna na fizyčnaje wyrabieńnie i spryt tahačasnaha hramadźianstwa. Adnak hetyja pahanskija tradycyji nia tak lohka dawalisia wywieści. Heta dakazywajuć staradaŭnyja letapisy, abo inšyja piśańni, dzie manachi wielmi narakajuć i prosta lajuć nia mohšych adwyknuć ad „biesam nawučanych štučkaŭ“. Naprykład: apawiadańnie „O dŭbach Smolenskich kakio igry tworili“. Pawodle słoŭ W. Łastoŭskaha zachawataŭsia henaje apawiadańnie u „Двѣтнику“ 1665 hodu; rukapis synodalnaj biblijateki Nr. 908; pieradrukawana u Busłajewa (Древне-Русск. Народ. Литература), jaki henaje apawiadańnie adnosić da tworaŭ XI stahodździa.

Apawiadańnie toje W. Łastoŭski padaje u pierakładzie na sučasnuju bielaruskuju mowu hetak: „Było heta ad horadu Smalenska za 30 wiorst, na Čarniħaŭskaj darozie, zdarŭłasia być na wialikim poli biazstydnamu iħryšču. Mnoha dzieŭ i žon zyš-

łasia na čortawa zboryšča, nierazumnaŭe i blaħoje, u noć u jakuju radziłasia praświetłaje sonca — wialiki Jan Chryściciel, pieršy prapawiednik pakajańnia, dzieła Jaho ŭ usiakaje stwareńnie niawymoŭna ciešyłasja. A hetyja akajanyja biesam nawučany byli. I zwoliŭ Boh pakarać ich u nawuku ludziom i pasłaŭ da ich św. Wialikamučanika Jahoryja. Światy ŭjawieŭsia pierad imi i kazaŭ im, kab jany spynilisia ad hetaj čartouščyny, ale jany hlupa piarećyli jamu z wialikim biazstydztwam. Tady jon praklaŭ ich, i ŭsie jany u toj čas akamianieli, i da ciapier na poli tym bačny, stajać jak ludzi: u nawuku nam hrešnym, kab tak nie rabili, kab nia byli z čortam zasudžany na wiečnuju muku“.

Aŭtar hetaha apawiadańnia, praŭdapadobna chryścijanski duchoŭnik, ličyŭ usio tradycyjnaje pahanskaje „biesawaj nawukaj“. Nia hledziaćy na heta, sam adnak cikaŭna pamiašaŭ pahanski element z chryścijanskim, dzie hetyja elementy žmiešany da takoj miery, što „Praświetłaje Sonca“, katoramu, pawodle pahanskich abrađoŭ, światkawali dzień Kupaly, adniesiena jak epitet na Jana Chryściciela. Dyk što-ŭż kazać pra prosty tahačasny narod? Jon doŭha jašče światkawaŭ pahanskija swaje światy razam z chryścijanskimi i trymaŭsia swaich pahanskich tradycyjaŭ, karysnych jamu z boku fizyčnaha jaho raŭwycia. Z druhoj starany jznoŭ niekatoryja światlejšyja chryścijanskija duchoŭniki mieli inšyja pohłady na niekatoryja pahanskija tradycyji, mahčymyja być z jakoha-kolečy boku karysnymi. Naprykład: Klim Smalaniec — manach, a paźniej wybrany saboram miascowych biskupaŭ — mitrapalit kijeŭski (1147 — 1154). Pawodle letapisu, jon byŭ aświečany filozafam. Z jaho lista h. zwanaha „Pasańnie Klima Smalenca Prezbiteru Tomu“ widać, što jamu dobra byli wiadamy twory Homera, Platona i Arystotela; dyk mahčyma, što jon taksama moh znać i padzielać ich dumki u kirunku fizyčnaha wychawańnia.

Staradaŭny bielaruski piśmiennik XII stahodździa Kyril Turaŭski, z pamiż reŭnych swaich „poučeńniaŭ“ i prawowaŭ, napisau „O Душѣ и тѣлѣ челоуѣческом“.

Žmjestu henaha pawučeńnia pakul što jašče nia mieŭ ja mahčymaści dawiedacca.

Adnak dumaju, što Kyril Turaŭski nia mieŭ

chiba-ŭ takoha pahladu na cieła čaławieka, jak heta mieli inšyja, praniknutyja ascetyzmam i adnabočna tumačaŭy nawuku Chrystusa. Tym balej, što u Turawie tady żyła hreckaja careŭna, jakaja była zamuŭam za turaŭskim kniazem. Dwor careŭny byŭ złożany z Hrekaŭ, katoryja praŭdapadobna i dali Kyrilu aświetu, jakuju mieli u tyja časy wiarchi hreckaha hramadźianstwa. A wiadoma, što hreckaje hramadźianstwa pad upływam staradaŭnych Olimpijskich iħraŭ mieła najlepšyja pohłady na fizyčnaje wychawańnie.

Z żyćciapisu Aŭraamija Smalenskaha, adnaho z najwydatniejšych krywickich kulturnych dziejačaŭ XII stahodździa (byŭ piśmiennikom i mastakom — malarom), čarpajem waŭnuju wiestku ab tym, što u jaho časy istnawali ŭžo u Smalensku prawilna zarhanizawanyja školy dla dzieci. Kali Aŭraami padros, bački jaho „даста и кнѣгам учити“, što jon „не уываѣше, якоже прочая дѣти, но скорымъ прылежаніемъ извыче сему же на игри со иномѣ не исходяще“ (B. Ластоŭскі. Гіст. Белар. (Крыўскай) кнѣгі, баł. 43).

Z hetaha żyćciapisu widać wyrazna, što školnyja dzieci taho času addawalisia iħram i hulniam, adnak heta nia było pradbačana u školnaj prahramie, a kali j bylo, dyk nie abawiazkowa, bo kab abawiazkowa, dyk i Aŭraami musieŭby brać udział u iħrach, a jon „на игри со иномѣ не походяще“, jak kaza aŭtar żyćciapisu.

Piśmiennik, apisywajućy żyćcio Aŭraamija, uspaminaje pra heta, jak pra dobruju przykmietu wučnia, widawočna, što tady hulni i iħry školnych dzieci nastauniki ŭważali za biazhrešnuju razryŭku i diałkujućy wialikamu instyktoŭnamu u dzieciacj paciahu da hulniaŭ, jakoha niemahčyma zahłušće u zdarowaha dzieciaci, nastauniki nie mahli zabaranieć wučniam hetaj, tak karysnej i nieabchodnaj maładomu arhanizmu, razryŭki, chacia j hladzieli na heta, jak na astatki pahanskich zwyčajoŭ, z jakimi u tyja časy wielmi trudna było zmahacca.

(D. b.)

DA NAS PIŠUĆ.

NIASWIEDAMAŚĆ.

w. Bojdaty, Waŭkawyskaha paw. Uważa my czytając każdy numer naszej „Bieł. Krynicy” i znajduję tam wielmi śmat paciaśajuczych wiestak, što naša biełaruskaja świedamaść, kultura i arhanizacyja paśyrajucca, nikoli adnak nie spatykajem ab našaj rodnaj biednaj staroncy Waŭkawysčynie. Biednaja, sapraŭdy biednaja, bo niaswiedamaja, a hetamu winawaty my sami, darahija braty, bo my nia wiedajem, chto my, kaho my padtrymliwajem, kudy my jdziom, čaho my trymajemsia; adzin ciahnie ŭ staranu polskuju, a druh ŭ staranu rasiejskuju, ale niwodzin nia jdzie ŭ swaju staranu i tak tracim siły. Zamiesta, kab padniacca wyšej — my apadajem niżej. — Soram, kab my nia wiedali swajho „ja”, kudy iści, kaho padtrymliwać, čaho trymacca. — My Biełarusy, pawinny trymacca ŭsiaho taho, što biełaruskaje, usie razem za adno, za swajo rodnaje, bo swajo rodnaje jość najmilejšaje, najpryhażejšaje, i tolki praz swaje arhanizacyi my budziem mahčy padniac kulture i dabrabyt. Dyk da pracy, darahija Braty, ale na swajej biełaruskaj rodnaj niwie!

Małady Dub.

BIEŁARUSKAJA WIOSKA PRABUDŽAJECCA.

w. Arłaniaty, Aśmianskaha paw. Pamima ciażkich umowaŭ wiaskowaha żyćcia jak u halinie materjalnaj tak i praświetnaj, dajecca adnak zaŭważyć i šparki postup biełaruskaj wioski na niwie rodnaj kultury. Amal nia ŭ koźnaj wołaści istnujeć pa niekalki kulturna-praświetnych hurtkoŭ, dzie kujecca swaja narodnaja kultura. Usiudy pobać z astałaściu i ciemnotoj starejšaha wiaskowaha žycharstwa pracuje poŭnaja enerhii moładź, jakaja ŭ budučynie wywiedzie biełaruskiju wiosku z sučasnaha stanu. Z wialikaju radaściu ŭ sery prychodzicca spatykać koźnuju prajawu siarod wiaskowaha nasialeńnia na niwie kulturna-praświetnaj pracy. Z pamiż mnohich biełaruskich kulturnych placowak na wioscy adno z pieradawych mieśc zajmajeć w. Arłaniaty, Aśmianskaha pawietu, hdzie jaśće ŭ dawajennaja časy paśyrałasia biełaruskaja świedamaść,

Ciapier-ža ŭ wioscy Arłaniatach nia poŭna hod tamu nazad istnujeć hurtok Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury, jaki ŭ praciachu swajho karotkaha istnawańnia daŭ cely rad biełaruskich spektaklaŭ, jakija całkom zacikawili tutejšaje žycharstwa, jakoje z cikawaściu za niekalki wiorst prybywajeć, kab paćuć sa sceny rodnaje słowa. Woś-ža paśla zimowaha pierarywu naša moładź iznoŭ prystupiła da pracy, wynikam jakoj na druhi dzień Siomuchi (28 maja) pad kiraŭnictwam Stanisława Stankiewiča byŭ zhulany čarhowy spektakl.

Na wiaskowaj pryhoża prybranaŭ scenie žjawilisia dźwie pjesy: „Paŭlinka” i „Zaručyny Paŭlinki”, jakija ŭzbudziłi ahulnaje zainteresawańnie.

Hety apośni spektakl zasłuhoŭwajeć na asabliwuju ŭwahu, jak paważnaściu pjesy, tak i wialikaju zdolnaściu wiaskowych artystaŭ-amataraŭ, kali padčas hulni mimawolna prychodziłasia zabywacca ab štučnasci pradstaŭleńnia, a widzieć zusim naturalnaje żyćcio wioski, jakoje było wiaskowaj moładździ pieradana z wialikaj naturalnaściu, u čym i kryjecca wialikaja zasłuha maładych artystaŭ.

Asabliwuju ŭwahu žwiartała na siabie padčas ihry Zosia Zaleskaja ŭ roli Paŭlinki, pradstaŭlajuć saboj zusim naturalny typ małodaj wiaskowaj dziaučynki; usie jaje ruchy, zwaroty byli na tolki aryhinalnyja, što śmieła zasłuhoŭwajeć na ahulnuju pachwalu. Amal biez zahanaŭ tak-ža z wialikaju ŭmiełaściu i starańnasciu wykanali swaje roli Uł. Barysewič ŭ roli Bykoŭskaha, Michał Šulwiński ŭ roli Jakima Saroki, Helena Stankiewičanka ŭ roli Alžbiety, Stasia Stankiewičanka

ŭ roli Ahaty, Jazep Stankiewič ŭ roli Ściałana i inš. Treba ŭświedomić, što padobnyja spektakli na wioscy wymahajuć mnoha pracy i wytrywałości, adnak żywaja wiaskowaja moładź nie zwaŭaje na heta, a koźny wiečar napracawaŭsja na poli raz dzień žbirajecca na t z čużych pa paru wiorst wiosak i da poznaj nočy robiac repeytycyi. I sapraŭdy, z wialikaju radaściu ŭ sery prychodzicca prywitać hetyja kulturnyja pačynańni wiaskowaj moładzi, siarod jakoj užo papularnaja dahetul u našaj wioscy hulnia ŭ karty, dy pijanstwa i raźbiwańnie sabie hałowaŭ žnikajuć, a na heta miejsca kujecca kulturna-aświetnaja praca, jakaja zachopliwaje što raz bołšyja kruhi siarod wiaskowaj moładzi.

Adnak-ż nie biaz prykraści przydziecca ŭspomnić, što jak paważnaja častka starejšaha žycharstwa, tak i ciemniejša čaść moładzi nie zrazumieli jaśće wysokaje wartaści kulturnaje pracy, a hladziać na hetyja pačynańni z naśmieškaju.

Adnak usio maje swoj čas, dyk i heta chutka miniecca na našaj wioscy, i ŭsio žycharstwa ŭświedamiŭsja budzie zarhanizawana pracawać na niwie rodnaj kultury. Dyk zastajecca tolki paŭdać Arłaniackaj, i z druhich przybliżnych wiosak, moładzi wiaści dalej raspačatuju pracu, nie zwaŭajuć na roznyja pieraškody.

Usie padobnyja wystupeńni wiaskowaj moładzi świedać ab jaje wialikaj zdolnaści i achwocie da supolnaj idejnaj pracy; tolki moładź naša jaśće krychu za ciomnaja i časam nastrašanaŭ miascowaj administracyjaj, kab mahła samastojna wiaści kulturnuju pracu, dzieła čaho žjaŭlajecca nieabchodnym u imia ahulnaha intaresu, kab centralnyja arhanizacyi zwierchu naleŭna kirawali wiaskowym kulturnym rucham, bo kali-b staranna pawiaści kulturna-praświetnuju pracu z centru, to ŭ praciachu karotkaha času mnoha paŭstała-b padobnych kulturnych placowak, hdzie-b twaryłasia nacynjalnaja świedamaść, kawalaśia rodnaja kultura. Pišu heta z wioski z tej metaj, kab Biełarucki Instytut Haspadarki i Kultury sapraŭdy padumaŭ ab hetaj sprawie i naleŭna zaniaŭsia hetaj pracaj; tady, takaja kulturnaja placoŭka jak u Arłaniatach i inšych miascowaściach stwaralisia-b na koźnym kroku. Kančajuć, jaśće raz žwiarnusia da Arłaniackaj i tej, jakaja razem pracuje z inšych wiosak, moładzi z sławami ščyrar pachwały i hlybokaje padziaki za swaju sumlennuju i biezinteresoŭnuju pracu na niwie rodnaj kultury.

Dyk pracujecie-ż maładzja, a hetym samym i wy swajeju pracaju przyćniscia da šyrokej chwały adradžeńnia.

Arłaniacki.

„SACYJALISTYJA MAZURČYKI.”

Wioska Trybuch, Brasłaŭskaha paw. Žychary našaj wioski i wakolnych pa nacynjalnasci Biełarusy. Mnohija nacynjalna świedamaja, uzhadawanyja „Bieł. Krynicaj”, ale jość i takija, jakija ab siabie ničoha nia wiedajuć. Henaja niaswiedamaja častka padpadaje pad roznyja ŭplywy, niazhodnyja z ducham Biełarusy i škodnyja dla duży biełaruskaj. Świedamaja nacynjalna častka našaj moładzi żywje i raźwijajecca ŭ duchu rodnaj kultury, a niaswiedamaja častka buduć pad ŭplywam ducha čużakaha, uwaŭajuć swaje pastupki za dobryja, prosta aśmiaśaje siabie i rujnuecca duchowa. Prykładam: prychodzic takija chłopcy da kaściola, stanowiacca ŭ dźwiarach i śmiechami žniawaŭajuć świątyniu; na ich rozum zdajecca, što jany nadta-ż dobra robiac, ale sialanie naŭyja na takija pastupki hetych niska ŭpaŭsych ducham wielmi aburajuca i dali im imia „sacyjalistyčnyja mazurčyki.”

S.

Z kraju.

Kryŭda Litoŭcaŭ. U Gierwiatach, jak wiedajem, Palaki nie dazwalajuć Litoŭcam malicca ŭ ich rodnaj mowie. Najbołš pradstaŭlaŭsia ŭ hetym kirunku wikary ks. Romejka. Ale rabotu jon wioŭ swaju duŭa hruba, dyk Arcybiskup Jałbżykoŭski zabraŭ z Gierwiat jaho, a takŭa i probašča Litoŭca Bujwisa. Na probašča ciapier prysłany ks. Malinoŭski, jaki choć krychu wiedaje litoŭskuju mowu, ale paddzierŭwaje Palakoŭ.

Na Siomuchu, jak padaje „Wilniaus Aidas” Nr. 64, daŭšło da wialikich zabureńniaŭ u kaściele. Probašć Malinoŭski žwiarnuŭsia da palicyi kaŭču „zabirajcie Stefanowiča, wyprowadźcie z kościoła spokojnie, a tam co chcecie robcie.” Wiedama, palicyja paślučala probašča, aryštawała Litoŭca Stefanowiča i adprawila ŭ Łukiskuju turmu. Słowam, robiacca ŭsio tak, jak z nami. Znača, na ziemiach, dzie Litoŭcy i Biełarusy żywuć razem — pawinny pamahać adny druhim i družna zmahacca z supolnymi worahami.

Z Wilni.

Razahnańnie mitynhu. 3. VI palicyja razahnała sprawadŭcy mitynh P. P. S. lawicy, na jakim pramaŭlali pasły Walyniec i Haŭrylik.

Pierachod u ŭniju. Hetymi dniami b. rektor Wilenskaj Duchoŭnaj Seminaryi biskup Antoni, jak pišuć hazety, złażyŭ Nunicyju papieskamu ŭ Wařawie padanie ab pryniaćci jaho da Kaścioła ŭnijackaha.

Lik biezrabotnych. Pawodle statystycznych danych u praciachu apośniaha tydnie ŭ Wilenskim Wajawodztwie zarejstrawalasia 4557 biezrabotnych. U samaj Wilni znachodzicca 4401 biezrabotnych, z čaho mužčyn — 3,123 i kabieć — 1.278.

Wodhuki pachodu na litoŭskija školy. Litoŭski Tymčasowy Komitet u Wilni na swaim pasiedźańni 29. V — 28 ścwiertdziu, što zočynienyja polskaj uladaj 44 litoŭskija školy i wučycielskaja seminaryja T-wa „Rytas” dahetul nie atčynienyja. Dalej komitet sčwiartdŭaje, što byccam dany dazwoł T-wa „Kultura” na adkryćcie nowaj wučycielskaj litoŭskaj seminaryji litoŭskaha hramadźanstwa nie zdawoliwaje i što jano nieŭspakoicca, aŭ pekul nia buduć atkryty tyja školy, jakija letaŭ u wosieni biez nijakaj winy z boku litoŭskaha hramadźanstwa byli zakryty.

Da wiedama ŭsich wučycialoŭ Biełarusau,

jakija pracujuć u polskich szkołach i jakija, choć i nie pracujuć u škole, ale majuć wučycielskija kwalifikacyi, a chacieli-b pracawać u biełaruskaj uradowaj škole

Pradstaŭnikom Hałoŭnaje Uprawy T-wa Biełaruskaje Škoły Wilenski Kuratoryjum zapeŭniŭ, što z nastupnaha 1928-29 školnaha hodu čwa ŭsich biełaruskich uradowych szkołach užo adčynienych, a taksama majuć być adčynienymi buduć naznačacca wučyciali, dobra wiedajućyja biełaruskiju mowu. Dzieła hetaha Hałoŭnaja Uprawa, azabočanaŭ sprawaj padśukańniakwalifikawanych biełaruskich wučycialoŭ u hetyja školy, zwaročwajecca z zaklikam da ŭsich kwalifikawanych biełaruskich wučycialoŭ, pracujućych u polskich szkołach na ŭsim abšary Polskaje Respubliki, a taksama i niepracujućych i akančywajućych polskija wučycielskija seminaryi. kab jany nieadkladna dawali ab sabie wiedamaść u Hałoŭnuju Uprawu pa adrasu: Wilnia, wul. Św. Han-ny № 2—3, Hałoŭnaja Uprawa Tawarystwa Biełaruskaje Škoły.

Usie hetyja wučyciali buduć pradstaŭleny ŭ Wilenski Kuratoryjum, jak kandydaty na wučycialoŭ u biełaruskija ŭradawyja školy.

Wiedamaści ab sabie treba dawać nastupnyja: 1) imia i proŭiŭšča, 2) kwalifikacyja (što, kali i dzie skončyŭ), 3) dzie ciapier pracuje, 4) wučycielski staŭ, 5) kolki hadoŭ, 6) adras.

HAŁOŬNAJA ŬPRAWA.

Kleckaja Biełaruskaja Himnazija.

(Pryroda-matematyčnaha typu).

Dyrekcija Himnazii hetym padaje da wiedama hramadźanstwa, što, zhodna z rasparadžeńniem z Wilenskaha Kuratoryjumu, prymowyja ekzamieny ŭ himnaziju na 1928-29 školny hod adbuducca ŭ nastupnyja terminy:

u I kl. — 27 i 28 čerwienia, u klasy II.—VIII u dni ad 15 da 30 čerwienia 1928.

Da ekzamienau u I kl. dapaśčajucca dzieci ad 9½ da 12 hadoŭ, u II kl. — ad 10½ da 14 hadoŭ u III kl. — ad 11½ da 14 hadoŭ i h. d. Dzieci, pierarossyja padanyja normy wieku, mohuć być dapaśčany da ekzamienau u adpowiednyja klasy tolki z zhody Kuratoryjumu.

Prošby ab dapaśčeńni dzieci da ekzamienau u klasy II.—VIII. prymajucca Dyrekcyjaj Himnazii tolki da 10 čerwienia, a ŭ klasu I. da 25 čerwienia ŭklučna. Da prošbaŭ ab dapaśčeńni da ekzamienau pawinny być dałučany nastupnyja dakumanty:

1) Metryka ab naradžeńni kandydata, 2) paświedčańnie doktora ab stanie zdaroŭja, 3) paświedčańnie ab paŭtornym sčapleńni wospy, 4) paświedčańnie z školy, kali kandydat pierad hetym wučyŭsia ŭ jakoj škole.

UWAHA!

1) U himnaziju prymajucca chłopcy i dziaučaty.

2) Dapaśčeńnie kandydataŭ da ekzamienau u VIII. klasu ŭzaleŭniwajecca dla koŭnaha kandydata ad dazwołu na toje z boku Kuratoryjumu.

3) Prymowyja ekzamieny ŭ himnazii pierad pačatkam 1928-29 školn. hodu (ŭ wieraśni) mohuć adbycca tolki z asobnaha dazwołu Kuratoryjumu; pry hetym koźny kandydat pawinien budzie z swajho boku, praz Dyrekcyjju Himnazii, atrymać ad Kuratoryjumu dazwoł na dapaśčeńnie jaho da tych ekzamienau.

4) Pry himnazii jość przyhatawačaja klasa i wučnioŭski internat dla biadniejšych dzieci z dałšych wakolicaŭ.

Dyrekcija Himnazii.